

3.11.2014
Eljas Waltari

Viite: Vastaus tiedusteluusi 28.10.2014

Hyvä uskonveli ja lähetysmies

Toteat kirjeesi alussa, että “meillä Suomessa on uskonnonvapaus. Ehtoollisen asettaminen ja nauttiminen sekä kasteiden toimittaminen ovat täydellisesti vain uskonnon harjoittamiseen liittyviä asioita. En voi käsittää, että Suomen rikoslaki niihin puuttuisi.”

Uskonnonvapaus kuuluu kansalaisten perusoikeuksiin - kuten toteat kirjeesti alussa - ja siitä on säädetty perustuslaissa (11 §). Sen mukaan uskonnon ja omantunnon vapautteen sisältyy oikeus tunustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Meillä Suomen evankelisluterilaisen kirkon jäsenenä on kuitenkin velvollisuus noudattaa kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännöksiä. Kokonaan eri asia on, jos emme olisi kirkon jäseniä ja päättäisimme perustaa oman kirkkokunnan, lahkon. Silloin voisimme toimia itse määrittelemämme järjestyksen mukaisesti.

Kirkkojärjestyksessä, joka on hiukan harhaanjohtavasta nimestään huolimatta lain tavoin noudatettava normisto, säädetään mm jumalanpalveluksesta, Herran pyhästä ehtoollisesta ja kasteesta. Ehtoollisen jakaa kirkkojärjestyksen mukaan pappi (Kirkkojärjestys II osa 2:12) Häntä voi avustaa säädetty edellytykset täyttävä maallikko.

Kaasteesta säädetään saman luvun 13 §:ssä seuraavasti: Pyhän kasteen toimittaa pappi. Oikein kastettua ei saa kastaa uudelleen. Hätäkasteesta on ohjeet kirkkokäsikirjassa (14 §).

Mainitset kirjeessäsi, ettet voi käsittää, miten Suomen rikoslaki niihin puutuisi ja pyydät selvityksen rikoslain kohdista ja siitä rikoslain kohdasta, jossa määrätään rangaistus sakramenttien käytöstä rukoushuoneissamme. Kysymyksellä viittaat minun lähetysmiehille lähettämäni kirjeeseen (24.10.2014). Tässä kirjeessä olen sanonut, “ettei Suomen evankelisluterilaisen kirkon lainsäädäntö mahdollista tällaista menettelyä ja kun se on määrättyin edellytyksin vastoin rikoslainsäädäntöä.” Siteeratussa kohdassa maininta menettelyyn viittaa aikomukseen ottaa sakramentit omaan käyttöön.

Rikoslain 16 luvun 9 §:ssä säädetään seuraava:

Virkavallan anastus. Joka toista erehdyttääkseen

- 1) ilman lakiin perustuvaa oikeutta ryhtyy toimeen, jonka vain julkista valtaa käyttävä toimivaltainen viranomainen saa tehdä, tai
  - 2) muuteen esiintyy virkatehtävässä olevana julkista valtaa käyttävänä virkamiehenä,
- on tuomittava *virkevallan anastuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Huomautuksellani rikoslain vastaiseen toimintaan tarkoitan sitä, että on vastoin lakia, jos ilman

pappisvirkaan oikeuttavaa tutkintoa ja ilman vihkimystä papin virkaan ryhtyy toimittamaan papin tehtäviä.

Rikoslain kohdan soveltamisen osalta on merkittävää se, että papin virka kuuluu kirkollisiin virkoihin ja se rinnastetaan rikosoikeudellisessa suhteessa valtion ja kunnan virkoihin. Lain säännöksen 2. kohta tulee sovellettavaksi kasteen toimittamisessa. Kasteen toimittamisessa pappi toimii julkista valtaa käyttävänä virkamiehenä. Kasteen yhteydessä lapsi otetaan kirkon jäseneksi (KirkkoL 1:3). Kasteella on ensisijassa uskonnollinen ja kirkollinen merkitys, mutta sillä on myös oikeudellinen merkitys ja seuraamus. Lapsi merkitään Kirkonkirjaan (KL 16:1), joka on uskonnonvapauslaissa (2003/453) tarkoitettu jäsenrekisteri (11 §). Tähän rekisteriin merkitystä henkilöstä rekisterinpitäjän tulee tehdä ilmoitus valtion ylläpitämään väestörekisteriin, Laki väestätietojärjestelmästä ja Väestörekisteriä koskevista varmennepalveluista (2009/661; 13 ja 22 §).

Kasteen toimittamisessa pappi toimii kirkollisen ja uskonnollisen tehtävänsä ohella myös julkista valtaa käyttävänä virkamiehenä. Kasteen toimittaa hätäkastetta lukuun ottamatta edellä selvitetyn mukaisesti aina pappi. Henkilö, jolla ei ole oikeutta papin tehtävän suorittamiseen, syyllistyy virkavallan anastusrikokseen kasteen toimittaessaan. Kasteen toimittamispaikalla ei ole rikosoikeudellisessa mielessä merkitystä.

Ehtoollisen asettamisen ja jakamisen osalta papin tehtävää suorittava maallikko toimii edellä selvitetyn mukaisesti vastoin evankelisluterilaisen kirkon lainsäädäntöä ja samalla myös vastoin Suomen voimassa olevaa lainsäädäntöä. On huomattava, että Suomen lainsäädäntö poikkeaa Amerikan, Norjan ja Ruotsin lainsäädännöstä.

Jumalan rauhalla tervehtien

Eljas Waltari

Tiedoksi:

Suomen lähetysmiehet ja muut saarnaajat